

GOTICO-ANTIQUA, PROTO-ROMAN, HYBRID.
15TH CENTURY TYPES BETWEEN GOTHIC AND ROMAN
ATELIER NATIONAL DE RECHERCHE TYPOGRAPHIQUE

RUSCH GOTICO-ANTIQUA 100G
ADOLF RUSCH
STRASBOURG 1470-75

R

N primis deo gratias age:
m⁹ sicut sui ordinis celsitu
do et bñficij ipius multitu
do merec̄ cui⁹ misericordie
super om̄s pphetas existūt
Et post dicā q̄ quidā d̄ me
liorib⁹ amicis quos habere
videor (cui i om̄ib⁹ p qb⁹
me deprecat⁹ fuerit satissa
cere debeo de re quam pos
sum) me rogauit vt ei librū de medicina fa
ciam: eius regulas vniuersales et pticula
res talit̄ cōprehendentē: vt explanatio cuz
breuitate in eo siungatur. et secūduz plu
rimū afferā qntū est afferendū de declara
tōne in verbis paucis. qđ equidē ocessi .et
mibi placuit vt i primis loquerer de reb⁹
ɔníb⁹ et vniuersalib⁹ utriusqz ptis medi
cine .theorice videlicz & ptctice Postea uo
loquar de vlibus iudicioz virtutū medici
nazz simpliciuz .et post hec de pticularibus
eorūdez. deinde loquar de eḡitudinib⁹ que
in vno quoqz ɔtingunt membro .Prius tñ
incipiā ab anathomia illi⁹ membrī et eius
iuuamento . De anathomia em̄ simpliciuz
membroz. & silr iuuamentis in libro pmo
vniuersali iam tunc locutus ero .Cum aut̄
membrī anathomia ɔsumauero in q̄plibus
locis demonstrare incipiā quomō eius ɔser
uetur sanitas .Deinde fmone absoluto ostē
dam ei⁹ eḡitudines vniuersales et causas
& semitas cognoscēdi eas. et vias eas me
dicandi in fmone vniūsalī .Postq̄ aut̄ has
res vniūsales expleuero ad eḡitudines re
dibo pticulares .et in q̄plibus eaꝝ etiam
demonstrabo i pmis iudiciū vniuersales in
eius diffinitōe et ipius causis et significa
tōibus .Deinde ad iudicia reuertar pticu
laria .Post ostendā reglām vniūsalē in me
dicando . Deinde descendā ad medicandū
pticularit̄ cū vnaquaqz medicina simplici
aut cōposita .Ad illud aut̄ qđ p̄us dicā de
iuuamentis medicinaz simpliciū in eḡudi
nibus in libro medicinaz simpliciū in tabu
lis pictis quas bonū est fieri (sicut in disci
pline modo aspicies cū ad ipm puenies) nō
reuertar ad dicendū nisi modicaz rem .De
medicinaz quoqz ɔpositorū (q̄ mibi vide
bunē in antidotario meli⁹ ponēde) iuuam
tis & quō misceanē usz ibi loq̄ dimittam .
Placet autem mibi ut postq̄ hunc librū

N primis deo gratias age:
m⁹ sicut sui ordinis celsitu
do et bñficij ipēius multitu
do merec̄ cui⁹ misericordie
super om̄s pphetas existūt
Et post dicā q̄ quidā d̄ me
liorib⁹ amicis quos habere
videor (cui i om̄ib⁹ p qb⁹
me deprecat⁹ fuerit satissa
cere debeo de re quam pos
sum) me rogauit vt ei librū de medicina fa
ciam: eius regulas vniuersales et pticula
res talit̄ cōprehendentē: vt explanatio cuz
breuitate in eo siungatur. et secūduz plu
rimū afferā qntū est afferendū de declara
tōne in verbis paucis. qđ equidē ocessi .et
mibi placuit vt i primis loquerer de reb⁹
ɔníb⁹ et vniuersalib⁹ utriusqz ptis medi
cine .theorice videlicz & ptctice Postea uo
loquar de vlibus iudicioz virtutū medici
nazz simpliciuz .et post hec de pticularibus
eorūdez. deinde loquar de eḡitudinib⁹ que
in vno quoqz ɔtingunt membro .Prius tñ
incipiā ab anathomia illi⁹ membrī et eius
iuuamento . De anathomia em̄ simpliciuz
membroz. & silr iuuamentis in libro pmo
vniuersali iam tunc locutus ero .Cum aut̄
membrī anathomia ɔsumauero in q̄plibus
locis demonstrare incipiā quomō eius ɔser
uetur sanitas .Deinde fmone absoluto ostē
dam ei⁹ eḡitudines vniuersales et causas
& semitas cognoscēdi eas. et vias eas me
dicandi in fmone vniūsalī .Postq̄ aut̄ has
res vniūsales expleuero ad eḡitudines re
dibo pticulares .et in q̄plibus eaꝝ etiam
demonstrabo i pmis iudiciū vniuersales in
eius diffinitōe et ipius causis et significa
tōibus .Deinde ad iudicia reuertar pticu
laria .Post ostendā reglām vniūsalē in me
dicando . Deinde descendā ad medicandū
pticularit̄ cū vna quaqz medicina simplici
aut cōposita .Ad illud aut̄ qđ p̄us dicā de
iuuamentis medicinaz simpliciū in eḡudi
nibus in libro medicinaz simpliciū in tabu
lis pictis quas bonū est fieri (sicut in disci
pline modo aspicies cū ad ipm puenies) nō
reuertar ad dicendū nisi modicaz rem .De
medicinaz quoqz ɔpositorū (q̄ mibi vide
bunē in antidotario meli⁹ ponēde) iuuam
tis & quō misceanē usz ibi loq̄ dimittam .
Placet autem mibi ut postq̄ hunc librū

iuuamento . De anathomia em̄ simpliciuz
membroꝝ . & siꝝ iuuamentis in libro p̄mo
vniversali iam tunc locutus ero . Cum aut̄
membri anathomia ꝑfūmauero in q̄plib⁹
locis demonstrare incipiā quomō eius ſer-
uetur sanitas . Deinde ſimone absoluto ostē

iuuamento . De anathomia em̄ simpliciuz
membroꝝ . & siꝝ iuuamentis in libro p̄mo
vniversali iam tunc locutus ero . Cum aut̄
membri anathomia ꝑfūmauero in q̄plib⁹
locis demonstrare incipiā quomō eius ſer-
uetur sanitas . Deinde ſimone absoluto ostē

À Á Â Ñ Ç Ð Õ È Ë
Ã Ä Å Ç Ñ Ð Õ È Ë
Ӯ Ï Ì Ñ Ð Õ È Ë
Ñ Ó Ñ Ñ Ñ Ñ Ñ Ñ
Ñ Ó Ñ Ñ Ñ Ñ Ñ Ñ
Ñ Ó Ñ Ñ Ñ Ñ Ñ Ñ
Ñ Ó Ñ Ñ Ñ Ñ Ñ Ñ
ñ ó ñ ñ ñ ñ ñ ñ
ñ ó ñ ñ ñ ñ ñ ñ
ñ ó ñ ñ ñ ñ ñ ñ
ñ ó ñ ñ ñ ñ ñ ñ

A Á B C D D Ð E F
Ğ H İ K L L M M N N
O P P Q Q Q Q R R
S S T V V X X Y Y Z a
â b ß c c c c d ð e e é ê f
ff g g g g i ī ī ī ī m j k l l' m
m n n n o ö p p p p p p p p
ş ş q ş ş ş ş ş ş ş r r r r z s
f f i i t t t t t t u u u u n n

A Á B C D D Ð E F
Ğ H İ K L L M M N N
O P P Q Q Q Q R R
S S T V V X X Y Y Z a
â b ß c c c c d ð e e é ê f
ff g g g g i ī ī ī ī m j k l l' m
m n n n o ö p p p p p p p p
ş ş q ş ş ş ş ş ş r r r r z s
f f i i t t t t t t u u u u n n

x y ȝ ȝ ȝ & ȝ ȝ . ȝ ȝ ȝ = ()

x y & ȝ ȝ ȝ ȝ . ȝ ȝ = ()

Non eram nescius Brute cum quae summis īgeniūs exquisitā
taque doctrīna philosophī Graeco sermone tractavissent
ea Latīnis litteris mandaremus fore ut hīc noster labor in
varias reprehensiones īcurreret. nam quibusdam et iis
quidem non admodum īdoctis totum hoc displicet phi-
losophari. quidam autem non tam id reprehendunt si
remissius agatur sed tantum studiū tamque multam ope-
ram ponendam in eo non arbitrantur. erunt etiam et iis
quidem eruditī Graecis litteris contemnentes Latīnas qui se
dīcant in Graecis legendis operam malle consumere. pos-
tremo aliquos futuros suspicor qui me ad alias litteras vocent
genus hoc scribendi etsi sit elegans personae tamen et
dignitatis esse negent. Contra quos omnis dicendum bre-
viter existimo. Quamquam philosophiae quidem vītu-
peratoribus satis responsum est eo libro quo a nobis philo-
sophia defensa et collaudata est cum esset accusata et vitupe-
rata ab Hortensio. qui liber cum et tibi probatus videretur et
iis quos ego posse iudicare arbitrarer plura suscepī veri-
tus ne movere hominum studia viderer retinere non posse. Qui
autem si maxime hoc placeat moderatiū tamen id volunt
fieri difficultē quandam temperantiam postulant in eo quod
semel admissum coerceri reprimique non potest ut prope-
modum iustioribus utamur illis qui omnino avocent a philo-
sophia quam his qui rebus īfinitis modum constituant in
reque eo meliore quo maior sit mediocritatem desiderent. Sive
enim ad sapientiam perveniri potest non paranda nobis

solum ea sed fruenda etiam sapientia est sive hoc difficile est
tamen nec modus est ullus īvestigandi veri nisi īveneris
et querendi defatigatio turpis est cum id quod quaeritur sit
pulcherrimum. etenim si delectamur cum scribimus quis est
tam īvidus qui ab eo nos abducat sim laboramus quis est qui
alienae modum statuat īdustriæ nam ut Terentianus Chre-
mes non īhumanus qui novum vīcīnum non vult fodere aut
arare aut aliquid ferre denique non enim illum ab īdustria
sed ab īliberali labore deterret sic isti curiosi quos offendit nos-
ter minime nobis īiucundus labor. is igitur est difficultius
satis facere qui se Latīna scripta dicunt contemnere. in quibus
hoc primum est in quo admirer cur in gravissimis rebus non
delectet eos sermo patrius cum idem fabellas Latīnas ad ver-
bum e Graecis expressas non īvīti legant. quis enim tam ī-
mīcus paene nomīni Romano est qui Ennii Medeam aut Antio-
pam Pacuvii spernat aut reiciat quod se īdem Euripiō
fabulī delectari dīcat Latīnas litteras oderit Synephebos ego
inquit potius Caeciliī aut Andriam Terentii quam utramque
Menandri legam A quibus tantum dissensio ut cum Sophocles
vel optime scripsérunt Electram tamen male conversam Ati-
lli mīhi legendam putem de quo Lucilius ferreum scriptorem
verum opinor scriptorem tamen ut legendus sit. rudem enim
esse omnino in nostris poetis aut inertissimae segnitiae est aut
fastidii delicatissimi. mīhi quidem nulli satis eruditī videntur
quibus nostra ignota sunt. an tīam ne in nemore nibilo minus
legimus quam hoc īdem Graecum quae autem de bene beate-

LATIN ABBREVIATIONS

á	am
þ	bís
ć	cum
č	cra
ð	de des dícit dictus dis dit dum undo
é	em en est
þ	bic
í	ín íní ím ímu íre mí mín ní ním
ł	lu ul
ñ	men mn mne mni mun tum
ó	on om io odo
þ	par

HISTORICAL FORMS
STYLISTIC ALTERNATES

per	per
pro	pro
prop	prop
prae	prae
pre	pre
pu	pu
pra	pra
pur	pur
put	put
papa	papa
propter	propter
quae	quae
que	que
quod	quod
quodam	quodam
er	er
ter	ter
tio	tio
tra	tra
um	um
un	un
et	et
con	con
et	et
rum	rum
us	us

HISTORICAL LIGATURES
STANDARD LIGATURES

ct	ct
ff	ff
gi	gi
in	in
fi	fi
ff	ff
ft	ft

RUSCH 100G [TW MA07148], GOTICO-ANTIQUA FIRST USED IN STRASBOURG
BY ADOLF RUSCH FOR BALBUS' CATHOLICON [ISTC IB00022000], BETWEEN
1470-75 (EXACT DATE UNKNOWN) AND USED UNTIL 1478.

TYPE DESIGN WORKSHOP AT ESAL METZ AND BIBLIOTHÈQUE MUNICIPALE
DE METZ, HELD BY JÉRÔME KNEBUSCH, METZ, APRIL 2018.

SOURCE: *SPECULUM NATURALE*, VINCENTIUS BELLOVACENSIS,
1476 [ISTC IV00292000].

WORKSHOP PARTICIPANTS: SUZY MICHEL, ANTHONY VISCONTI, ANIS
REMAKI, LAUREEN REVOCATO, SEBALD PAUER, HELENA BERG, JEANNE
RICHARME, CYNTHIA MACRI, KATHARINA VILIEVA, MADELEINE PINOT,
SOLINE GUIGNONIS, LUCIE MEDDA, ALEXIS FAUDOT.

FONT DESIGNED AND PRODUCED BY ALEXIS FAUDOT AND RAFAEL RIBAS,
DIRECTED BY JÉRÔME KNEBUSCH, ATELIER NATIONAL DE RECHERCHE
TYPOGRAPHIQUE (ANRT), NANCY.

IMAGES: COPYRIGHT BAYERISCHE STAATSBIBLIOTHEK, MÜNCHEN
& ANRT, NANCY.

PUBLISHED UNDER THE SIL OPEN FONT LICENCE AND AVAILABLE AT
GOTICO-ANTIQUA.ANRT-NANCY.FR

COPYRIGHT ANRT, ALL RIGHTS RESERVED, 2020.

VERSION: 1.1, 11 FEBRUARY 2020

ADDED GLYPHS:

J U W w